

بهینه‌سازی تولید و خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز موتاسیون یافته در ناحیه N666E

دکتر حمید میرمحمدصادقی^۱، دکتر محمد ربانی^۲، سمانه عصارزاده^۳، فاطمه مؤذن^۴

چکیده

مقدمه: آنزیم Taq پلیمرز به صورت گسترده در واکنش زنجیره‌ای پلیمرز (PCR یا Polymerase chain reaction) کاربرد دارد. یکی از قسمت‌های مهم دخیل در فعالیت این آنزیم، منطقه O-helix آنزیم می‌باشد. طی تحقیقات قبلی یک وکتور بیانی شامل موتاسیون Asn-666-Glu بر روی ژن آنزیم طراحی شده است. به منظور بررسی تأثیر این موتاسیون بر روی فعالیت آنزیم در ابتدا باید به خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز پرداخت. هدف از این پروژه، جداسازی و خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز نوترکیب از گونه‌ی باکتری اشرشیاکلی BL₂₁ بود.

روش‌ها: در این مطالعه پس از ترانسفورم کردن سلول‌های پذیرا با پلاسمید حاوی ژن Taq پلیمرز موتانت شده در ناحیه N666E و القای بیان آنزیم با ایزوپروپیل بتا تیوگالاکتوزید (IPTG یا Isopropyl β-D thiogalactopyranoside) از روش‌های خالص‌سازی Desai، پروتکل Desai بهینه‌سازی شده، رزین- نیکل (Ni-NTA His.Bind Resins)، تری کلرو استیک اسید (Trichloroacetic acid یا TCA) و رفلدینگ (Refolding) به منظور تخلیص آنزیم Taq پلیمرز استفاده گردید و در نهایت به مقایسه‌ی این روش‌ها با یکدیگر پرداخته شد.

یافته‌ها: در مقایسه‌ی نتایج با یکدیگر، استفاده از پروتکل Desai علاوه بر این که باندی شارپ در ناحیه‌ی مورد انتظار (۹۴ کیلودالتون) ایجاد نمود، در سایر نواحی نیز باندهایی دیده شد؛ اما پس از بهینه‌سازی پروتکل Desai تنها باند مورد نظر قابل مشاهده بود. با استفاده از تری کلرو استیک اسید و رزین- نیکل باندهای دیده شده در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون ضعیف بود و گاهی باندهای دیگری در سایر نواحی دیده شد. با رفلدینگ آنزیم، باند ایجاد شده در ناحیه‌ی ۶۶ کیلودالتون مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: روش خالص‌سازی Desai که با استفاده از RNase و DNase بهینه‌سازی شده انجام شد، باعث ایجاد باندی واضح و مناسب در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون گردید. استفاده از تری کلرو استیک اسید به منظور رسوب پروتئین‌هایی که با حرارت از بین نرفته‌اند و استفاده از رزین- نیکل باعث حذف تقریبی باندهای ناخواسته شد، هر چند مقدار آنزیم مورد نظر را نیز در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون کاهش داد. در مورد باند ۶۶ کیلودالتون ایجاد شده در فرایند رفلدینگ آنزیم، این احتمال وجود دارد که در حین جداسازی اینکلوزن بادی‌ها از سلول، باقی ماندن آنزیم پروتئاز باعث شکست آنزیم در این ناحیه شده باشد.

واژگان کلیدی: آنزیم Taq پلیمرز نوترکیب، خالص‌سازی Desai، O-helix mutation

مقدمه

یک DNA پلیمرز مقاوم به حرارت است که از باکتری مقاوم به حرارت *Thermus aquaticus* جدا شده است (۳) و با آنزیم *E. coli pol I* (*Escherichia coli polymerase I*) در یک گروه جای دارد (۴). این آنزیم در شرایط حرارت بالا، که

آنزیم DNA پلیمرز مقاوم به حرارت یکی از آنزیم‌های بسیار مهم در مطالعات بیولوژیکی- مولکولی (نظیر تکثیر DNA و Sequencing آن) می‌باشد (۱-۲). آنزیم Taq پلیمرز با وزن مولکولی ۹۴ کیلودالتون،

* این مقاله حاصل پایان‌نامه‌ی دوره‌ی دکترای مرغه‌ای به شماره‌ی ۳۸۹۳۰۴ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان است.

^۱ استاد، گروه بیوتکنولوژی دارویی، دانشکده‌ی داروسازی و علوم دارویی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

^۲ استاد، گروه فارماکولوژی، دانشکده‌ی داروسازی و علوم دارویی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

^۳ دانشجوی دکترای داروسازی، دانشکده‌ی داروسازی و علوم دارویی و کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

^۴ کارشناس ارشد، گروه بیوتکنولوژی دارویی، دانشکده‌ی داروسازی و علوم دارویی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

منظور رسوب آنزیم استفاده کردند و در نهایت به کمک رزین تعویض یونی به تخلیص آنزیم پرداختند (۱۱). Pluthero نیز علاوه بر استفاده از ویژگی‌های پایداری حرارتی، از آمونیوم سولفات برای تغلیظ آنزیم استفاده نمودند و در نهایت دیالیز کردند (۱۲). Desai و Pfaffle روش ساده شده‌ای از سه روش گذشته برای تخلیص آنزیم پیشنهاد دادند که فقط از ویژگی پایداری حرارتی آنزیم استفاده نمود (۱۳). فرایند ذوب و فریز کردن (۱۴)، کروماتوگرافی میلی (۱۵)، Affibody ligand (۱۶) و DNA aptamer پایداری شده بر روی پرل مغناطیسی (۱۷) از دیگر پروتکل‌های استفاده شده به منظور خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز هستند. در این تحقیق با مقایسه‌ی روش‌های گوناگون، از ساده‌ترین و کارآمدترین روش تخلیص آنزیم Taq پلیمرز استفاده شد.

روش‌ها

پلاسمید نو ترکیب pET15b (Invitrogen, USA) برای بیان ژن مورد نظر، طی یک پروژه‌ی تحقیقاتی در دانشکده‌ی داروسازی اصفهان تهیه و استفاده گردید (۹). آنزیم Taq پلیمرز از BioRon (تهران، ایران) خریداری شد.

محیط کشت LB (Luric-Bertani) طبق روش کتاب Sambrook تهیه گردید (۱۸). غربال‌گری بر اساس مقاومت آنتی بیوتیکی محیط LB آگار حاوی آمپی سیلین (۱۰۰ میکروگرم در میلی لیتر) (Sigma) انجام گرفت. مابقی مواد شیمیایی از شرکت‌های معتبر خریداری شد.

سلول‌های پذیرا با استفاده از E.coli DH₅α (سیناژن، تهران، ایران) و E.coli BL₂₁ (DE₃)

به طور معمول طی فرایند واکنش زنجیره‌ای پلیمرز (Polymerase chain reaction یا PCR) اعمال می‌گردد، پایدار است و به همین دلیل جایگزینی مناسب برای DNA پلیمرز E.coli محسوب می‌شود (۵).

PCR تکنیکی است که در تکثیر DNA، کلونینگ آن و دیگر فرایندهای آزمایشگاهی کاربرد دارد. در این میان فعالیت و دقت آنزیم Taq پلیمرز تأثیر زیادی بر نتایج دارد (۶). به نظر می‌رسد یکی از نواحی فعال آنزیم Taq پلیمرز، ناحیه‌ی O-helix باشد؛ اسید آمینه‌های Asp-785، Glu-786 و Asp-610 در ناحیه‌ی کاتالیتیکی تمام DNA پلیمرزهای گروه یک وجود دارد (۱). طی تحقیقات انجام گرفته نقش اسید آمینه‌های Tyr-671 و Phe-667، Lys-663، Arg-659 و Ile-663 (۶-۷) در کاهش فعالیت و دقت آنزیم Taq پلیمرز مشخص شده است. بنابراین به نظر می‌رسد که ناحیه‌ی O-helix آنزیم Taq پلیمرز نقش مهمی را در فعالیت و دقت آنزیم ایفا کند.

از آن جایی که هیچ اطلاعاتی مبنی بر نقش اسید آمینه گلوتامیک اسید ۶۶۶ در دسترس نیست، طی تحقیقات قبلی یک وکتور بیانی شامل موتاسیون Asn 666 Glu در ژن آنزیم Taq پلیمرز طراحی شده است (۹). به منظور بررسی اثر این موتاسیون بر روی فعالیت و دقت آنزیم Taq پلیمرز، در ابتدا تخلیص آنزیم ضروری به نظر می‌رسد. به همین منظور به بررسی انواع روش‌های خالص‌سازی پرداخته شد.

Lawyer و همکاران روشی را برای تخلیص آنزیم Taq پلیمرز ارائه دادند که مبتنی بر ویژگی پایداری حرارتی این آنزیم بود (۱۰). یک سال بعد Engelke و همکاران در ادامه‌ی آن از پلی اتیلن ایمین (PEI) به

تخلیص آنزیم Taq پلیمرز به روش Desai

پلت باکتری‌ها با ۲۵۰ بافر A (Tris-HCl) ۵۰ میلی‌مولار، دکستروز ۵۰ میلی‌مولار، EDTA ۱ میلی‌مولار و pH = ۷/۹ که حاوی ۴ میلی‌گرم در میلی لیتر لیزوزیم بود، مخلوط شد و به مدت ۱۵ دقیقه در دمای آزمایشگاه قرار داده شد. سپس به همان حجم بافر B (Nonidet P-40) ۰/۵ درصد، Tween 20 ۰/۵ درصد، EDTA ۱ میلی‌مولار، KCl ۵۰ میلی‌مولار) افزوده شد و به بن ماری ۷۵ درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت یک ساعت منتقل گردید. در خلال این مدت نمونه‌ها مرتب تکان داده شدند.

سپس نمونه‌ها با سرعت $g \times 12000$ به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۴ درجه‌ی سانتی‌گراد سانتریفوژ شد. محلول رویی به یک لوله‌ی اپندروف ۱/۵ میلی‌لیتری منتقل شد و به اندازه‌ی حجم نمونه به آن بافر S (EDTA ۰/۱ میلی‌مولار، NaCl ۱۰۰ میلی‌مولار، Triton X-100 ۱ درصد، Tris-HCl ۵۰ میلی‌مولار، DTT ۰/۵ میلی‌مولار با pH = ۸) حاوی ۷۵ درصد گلیسرول اضافه شد و هموژن گردید و سپس در دمای ۲۰- درجه‌ی سانتی‌گراد نگه‌داری و در نهایت روی ژل SDS-PAGE الکتروفورز شد (۱۴). پیرو بهینه‌سازی روش Desai به منظور حذف آلودگی‌های نوکلئیک اسیدی، ۲۰۰۰ واحد آنزیم DNase پس از مرحله‌ی سانتریفوژ به پلت اضافه و به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد انکوبه شد. سپس در دمای ۷۵ درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت ۱۵ دقیقه غیرفعال گردید. این مرحله با آنزیم RNase نیز انجام گرفت (۱۳).

خالص سازی پروتئین توسط رزین- نیکل

به مایع رویی حاصل از مرحله‌ی سوم روش Desai.

(استراتوژن، Calif, La Jolla) و طبق پروتکل استاندارد $CaCl_2$ تهیه شد (۱۸). سپس سلول‌های پذیرا با وکتور pET15b حاوی توالی Taq پلیمرز موتاسیون‌یافته ترانسفورم گردید (۱۰). جهت انجام ترانسفورماسیون ابتدا باکتری و وکتور به مدت ۳۰ دقیقه بر روی یخ نگهداری شد و سپس به مدت ۴۵ ثانیه در معرض شوک حرارتی (۴۲ درجه‌ی سانتی‌گراد) قرار گرفت و باکتری ترانسفورم شده در ۲۰۰ میکرولیتر از محیط کشت سوسپانسون گردید و به مدت ۴۰ تا ۶۰ دقیقه در دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد در شیکر انکوباتور قرار داده شد و در نهایت روی پلیت حاوی آمپی‌سیلین (Sigma, St. Louis, Mo) پخش گردید و در دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد انکوبه شد (۱۸).

برای انجام تلقیح محیط کشت و القای بیان آنزیم Taq پلیمرز ۲۵۰ میکرولیتر از محیط کشت شبانه به ۲۵ میلی‌لیتر از محیط کشت LB حاوی ۱۰۰ میکروگرم در میلی‌لیتر آمپی‌سیلین اضافه شد. ارلن‌ها در شیکر انکوباتور در دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد با سرعت ۲۰۰ دور در دقیقه قرار داده شد. هنگامی که نمودار رشد باکتری‌ها به نیمه‌ی فاز لگاریتمی رسید (OD600 = ۰/۵)، عمل القا صورت گرفت. جهت القاء IPTG (Isopropyl β -D thiogalactopyranoside) با غلظت ۱ میلی‌مولار افزوده شد. سپس نمونه‌ها دوباره در شیکر انکوباتور به مدت زمان ۲ ساعت و در دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد شیک شدند. در نهایت نمونه‌های القا شده سانتریفوژ گردید تا سلول‌های باکتری رسوب کند و پلت میکروب‌ها در فریزر ۲۰- درجه‌ی سانتی‌گراد قرار داده شد (۱۸).

خالص سازی آنزیم Taq پلیمرز موتانت شده به سه روش انجام شد.

۵۰ میکرولیتر رزین Ni-NTA His bind Resin اضافه شد و به مدت ۳۰ دقیقه روی یخ قرار گرفت و در حین این مدت مرتب تکان داده شد.

به منظور رسوب رزین نمونه ها به مدت ۱۰ ثانیه و به سرعت $g \times 15000$ در دمای ۴ درجه سانتی گراد سانتریفوژ شد و محلول رویی حاوی پروتئین های غیر متصل به رزین، دور ریخته شد. در مرحله ی بعد ۱۰۰ میکرولیتر بافر شستشودهنده (۲۰ میلی مولار ایمیدازول، ۵۰ میلی مولار سدیم فسفات و ۳۰۰ میلی مول NaCl با $pH = 8$) به رزین اضافه شد و دوباره با سرعت $g \times 15000$ به مدت ۱۰ ثانیه در دمای ۴ درجه سانتی گراد سانتریفوژ گردید؛ سپس مایع رویی با دقت جدا شد و این مرحله تکرار شد.

به رسوب حاصل، ۲۰ میکرولیتر از بافر رقیق کننده (۲۵۰ میلی مولار ایمیدازول و ۵۰ میلی مولار سدیم فسفات و ۳۰۰ میلی مولار NaCl با $pH = 8$) اضافه شد و سانتریفوژ گردید. سپس مایع رویی جدا شد و این مرحله تکرار شد و سانتریفوژ گردید. مایع رویی به ماحصل قبلی اضافه شد و هم حجم آن بافر S حاوی ۷۵ درصد گلیسرول افزوده گردید و سپس در دمای ۲۰- درجه سانتی گراد نگهداری شد. در نهایت روی ژل SDS-PAGE الکتروفورز شد (۱۹).

خالص سازی به کمک تری کلرو استیک اسید (TCA)

به ۱ میلی لیتر از محلول رویی باقی مانده از مرحله ی سوم روش Desai، ۱۰۰ میکرولیتر TCA، ۱۰ V/V، اضافه شد و پس از ۱۵ ثانیه ورتکس، به مدت ۲۰ دقیقه روی یخ قرار داده شد.

در مرحله ی بعد نمونه ها با سرعت $g \times 14000$ به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتی گراد سانتریفوژ شد. پلت باقی مانده ۲ بار هر بار با ۱۰۰

میکرولیتر استون شسته شد و هر بار به مدت ۵ دقیقه با دور $g \times 14000$ در دمای ۴ درجه سانتی گراد سانتریفوژ گردید. محتوای ویال در دمای اتاق به مدت ۱ ساعت خشک شد. در نهایت به اندازه ی حجم نمونه به آن بافر S حاوی ۷۵ درصد گلیسرول افزوده شد و هموژن گردید و در فریزر ۲۰- درجه سانتی گراد نگه داشته شد (۲۰).

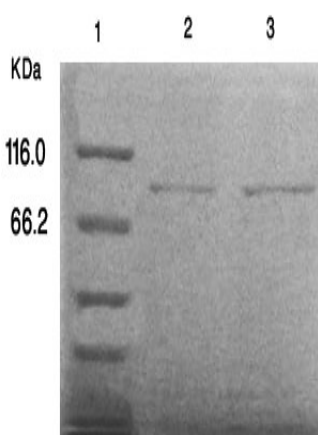
رفولدینگ آنزیم Taq پلیمرز موتانت شده

ابتدا به هر کدام از پلت باکتری ها ۵۰۰ میکرولیتر محلول حاوی ۵۰ میلی مولار Tris-HCl و ۵۰۰ میلی مولار NaCl اضافه شد. به هر کدام از نمونه ها ۴ میلی گرم در میلی لیتر لیزوزوم اضافه شد و نمونه ها ۳۰ دقیقه در دمای اتاق انکوبه و سپس سانتریفوژ گردید (با دور $g \times 10000$ ، ۳۰ دقیقه، در دمای ۴ درجه سانتی گراد).

پس از سانتریفوژ محلول رویی دور ریخته شد و به هر کدام از نمونه ها ۵۰۰ میکرولیتر بافر حاوی ۶ مول Guanidin اضافه شد و سوسپانسیون گردید. نمونه ها ۶۰ دقیقه در دمای اتاق انکوبه و سپس سانتریفوژ شد. پس از سانتریفوژ محلول رویی دور ریخته شد و پلت باقی مانده با ۵۰۰ میکرولیتر EDTA ۵ میلی مولار، ۰/۰۱ Tween، ۶ مول Guanidin، ۱۰ میلی مولار گلوکوتایون احیا، ۱ میلی مولار گلوکوتایون اکسید، ۰/۷ مول آرژنین و ۱ میلی گرم در میلی لیتر سرم آلبومین رقیق شد و به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۴ درجه سانتی گراد نگهداری گردید. در نهایت نمونه ها در یک تیوب اپندروف ۱/۵ میلی لیتری منتقل و در بافر Tris و EDTA به مدت ۱۶ ساعت، در دمای ۸ درجه سانتی گراد دیالیز گردید. در طی این مدت بافر دیالیز ۳ مرتبه تعویض شد (۲۱).

یافته‌ها

در این مطالعه پروتکل‌های مختلفی برای خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز انجام گرفت. شکل ۱ نمایی از ژل SDS-PAGE آنزیم Taq پلیمرز فاقد و حاوی موتاسیون خالص شده با روش Desai و Pfaffle را نشان می‌دهد.

شکل ۲. آنزیم خالص شده به روش Desai با کمک DNase

ستون ۱: مارکر وزن مولکولی پروتئین.

ستون ۲: نمونه‌های خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون به روش

Desai با استفاده از آنزیم DNase

ستون ۳: نمونه‌های خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون به روش

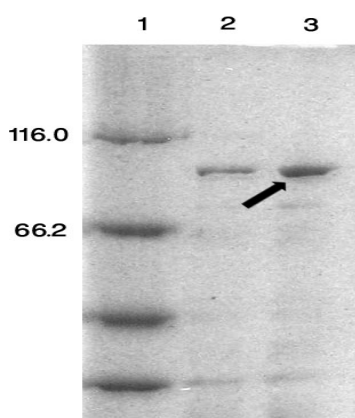
Desai با استفاده از آنزیم DNase

شکل ۳ ژل SDS-PAGE آنزیم Taq پلیمرز فاقد و

حاوی موتاسیون خالص شده با روش Desai را نشان

می‌دهد که این بار با اضافه کردن آنزیم RNase

بهینه‌سازی شده است.

شکل ۳. آنزیم خالص شده به روش Desai با کمک RNase

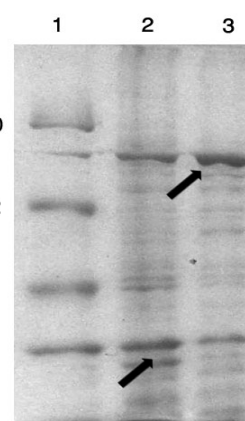
ستون ۱: مارکر وزن مولکولی پروتئین

ستون ۲: نمونه‌های خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون به روش

Desai با استفاده از آنزیم RNase

ستون ۳: نمونه‌های خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون به روش

Desai با استفاده از آنزیم RNase

شکل ۱. الکتروفورز نمونه‌های تخلیص شده آنزیم Taq پلیمرز

حاوی و فاقد موتاسیون به روش Desai

ستون ۱: مارکر وزن مولکولی پروتئین

ستون ۲: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون با روش Desai

ستون ۳: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون با روش Desai

باند مورد انتظار در ناحیه‌ی ۹۴ کیلو دالتون در هر

دو ستون مربوط به آنزیم Taq پلیمرز فاقد موتاسیون

(ستون ۲) و حاوی موتاسیون (ستون ۳) مشاهده

می‌شود. علاوه بر باندهای مد نظر باندهای دیگری در

سایر نواحی قابل مشاهده است.

شکل ۲ ژل SDS-PAGE آنزیم Taq پلیمرز فاقد

و حاوی موتاسیون خالص شده با روش Desai را

نشان می‌دهد که با اضافه کردن آنزیم DNase

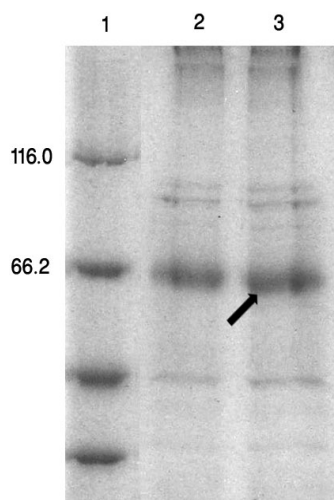
بهینه‌سازی شده است. در هر دو ستون مربوط به آنزیم

فاقد موتاسیون (ستون ۲) و حاوی موتاسیون (ستون

۳) باند مورد انتظار در ناحیه‌ی ۹۴ کیلو دالتون دیده شد

و سایر باندهای اضافی حذف شدند.

به منظور حذف اینکلوژن بادی‌ها، فرایند رفلدینگ انجام گرفت. شکل ۵ ژل SDS-PAGE آنزیم Taq پلیمرز فاقد و حاوی موتاسیون حاصل از آن را نشان می‌دهد. در این عکس نه تنها در ناحیه‌ی مورد انتظار (۹۴ کیلودالتون) باند دیده شده بسیار ضعیف است، بلکه در ناحیه‌ی ۶۶ کیلودالتون باند واضحی دیده می‌شود.

شکل ۵. نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد و حاوی موتاسیون پس از رفلدینگ آنزیم

ستون ۱: مارکر وزن مولکولی پروتئین
ستون ۲: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون با استفاده از رفلدینگ آنزیم
ستون ۳: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون با استفاده از رفلدینگ آنزیم

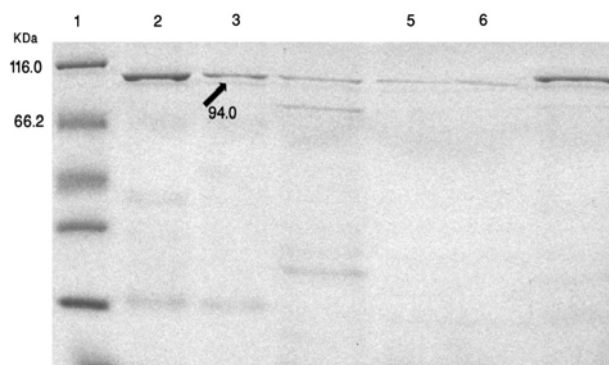
بحث

هدف از این مطالعه جداسازی و خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز موتاسیون یافته بود. در تحقیقات قبلی در ژن آنزیم Taq پلیمرز با جایگزینی گلوتامیک اسید به جای اسید آمینه اسپارژین ۶۶۶ در ناحیه‌ی O-helix موتاسیون ایجاد شد (۹). به نظر می‌رسد این ناحیه از

در هر دو ستون مربوط به آنزیم فاقد موتاسیون (ستون ۲) و حاوی موتاسیون (ستون ۳) باندهای شارپ در ناحیه‌ی مورد انتظار (۹۴ کیلودالتون) دیده شد و سایر باندهای اضافی حذف شدند.

شکل ۴ ژل SDS-PAGE آنزیم Taq پلیمرز فاقد و حاوی موتاسیون خالص شده با روش Desa الحاق یافته با روش‌های Ni-NTA His bind Resin و TCA را نشان می‌دهد.

در این شکل باند مورد انتظار در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون در هر دو ستون مربوط به Taq پلیمرز فاقد موتاسیون (ستون ۲ و ۵) و حاوی موتاسیون (ستون ۳) دیده شده بسیار ضعیف است باندهایی با وزن مولکولی کمتر نیز در سایر نواحی به چشم می‌خورد.

شکل ۴. نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد و حاوی موتاسیون، با استفاده از رزین Ni-NTA His bind Resin و TCA

ستون ۱: مارکر وزن مولکولی پروتئین
ستون ۲: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون، با استفاده از رزین Ni-NTA His bind Resin
ستون ۳: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون، با استفاده از رزین Ni-NTA His bind Resin
ستون ۵: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم فاقد موتاسیون، با استفاده از TCA
ستون ۶: نمونه‌ی خالص شده‌ی آنزیم حاوی موتاسیون، با استفاده از TCA

آنزیم Taq پلیمرز نقش مهمی در فعالیت و دقت آنزیم ایفا می‌کند.

در مقدمه اشاره شد که به منظور خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز پروتکل‌های مختلفی در دسترس است که در بعضی از این روش‌ها مانند روش Oktem و همکاران (۱۷) از پرل مغناطیسی و یا مانند روش Nord و همکاران (۱۶) از Affibody ligand استفاده شده است که روش‌هایی هزینه‌بر و زمان‌بر هستند. در روش Engelke و همکاران استفاده از پلی‌اتیلن ایمین (PEI) هر چند به تخلیص بهتر آنزیم کمک می‌کند (۱۱)، اما باقی ماندن تنها مقداری PEI در محصول نهایی با فعالیت آنزیم Taq پلیمرز تداخل می‌کند. از ستون Bio-Rex70 نیز استفاده می‌شود که به آسانی در دسترس نیست (۱).

در این تحقیق از روش خالص‌سازی Desai و Pfaffle استفاده شد (۱۳). با استفاده از پروتکل ساده‌ی Desai، یک باند در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون مشاهده شد (شکل ۱) که با سایز مورد انتظار هم‌خوانی داشت (۲۰، ۲).

دیگر باندهای دیده شده در سایر نواحی با وزن مولکولی کمتر نشان‌دهنده‌ی حضور ناخالصی‌های پروتئینی است. اضافه کردن DNase (شکل ۲) و RNase (شکل ۳) به پروتکل Desai باعث حذف باندهای اضافی در هر دو آنزیم فاقد و حاوی موتاسیون شد و در میزان آنزیم Taq پلیمرز در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون تغییری ایجاد نشد. با اضافه کردن RNase و DNase این انتظار می‌رود که RNA و DNA تک یا دو رشته‌ای کاهش یابند. به طور متداول DNase به فرایند لیز سلولی اضافه شد تا ویسکوزیته‌ی ایجاد شده توسط محتویات DNA

حاصل از لیز سلولی را کاهش دهد و DNAهای الگوی باقی‌مانده را از محصولات RNA حین فرایند همانندسازی آزمایشگاهی حذف کند.

استفاده از TCA به منظور رسوب پروتئین‌های ناخواسته‌ای که تحت تأثیر حرارت ۷۵ درجه‌ی سانتی‌گراد تخریب نشده‌اند، باعث حذف باندهای ناخواسته گردید، اما مقدار آنزیم Taq پلیمرز را نیز کاهش داد. برای بررسی دقیق فعالیت و دقت آنزیم Taq پلیمرز موتانت شده و نیز در برخی از تکنیک‌های PCR مانند RAPD، باید آنزیم عاری از هر نوع آلودگی باشد و در برخی موارد حتی بعد از حرارت دادن (۷۵ درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت یک ساعت) هنوز تعدادی از پروتئین‌های باکتری میزبان (Ecoli) باقی مانده‌اند. بدین منظور از رزین تعویض یونی یا استخراج دو فازی می‌توان استفاده نمود. بنابراین یکی دیگر از راه‌های استفاده شده جهت تخلیص آنزیم Taq پلیمرز موتاسیون یافته استفاده از رزین‌های تعویض یونی می‌باشد که هر چند خلوص آنزیم ما را افزایش می‌دهد، اما حذف ناقص ایمیدازول و تداخل آن در PCR عدم استفاده از این روش را منطقی جلوه می‌دهد.

یکی از نکات قابل توجه این است که فعالیت پروتئین‌ها به شکل و ساختار سه بعدی آن‌ها بستگی دارد و تغییر در ساختار سه بعدی آنزیم در فعالیت آن حین PCR مؤثر می‌باشد. تنش‌ها و استرس‌هایی مانند شوک گرمایی (in vivo) می‌تواند این ساختار سه بعدی را تحت تأثیر قرار دهد و پروتئین‌ها را وادار به تشکیل ساختار غیر طبیعی و یا اینکلوزن بادی کند. به منظور عدم تشکیل اینکلوزن بادی می‌توان از کنترل سرعت بیان و متابولیسم میزبان، مهندسی پروتئین‌های

اینکلوژن بادی، سایر آنزیم‌ها و پروتئین‌ها مثل پروتئاز نیز جداسازی شده باشند و باعث شکست آنزیم در این ناحیه شوند (۲۴).

در نهایت بررسی نتایج استفاده از آنزیم‌های RNase و DNase در خالص‌سازی آنزیم Taq پلیمرز باعث می‌شود که سایر باندهای اضافی یا به عبارتی ناخالصی‌های موجود حذف شوند و آنزیمی خالص به منظور بررسی فعالیت آنزیم نوترکیب و مقایسه‌ی آن با نوع Wild در تحقیقات آتی، در اختیار ما قرار دهد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله از حمایت‌های همه‌جانبه‌ی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تشکر و قدردانی می‌نمایند.

هدف و راه‌های دیگر استفاده نمود و برای تخریب اینکلوژن بادی تشکیل یافته می‌توان از پروتئازها، درجنت‌ها و یا روش رفلدینگ استفاده کرد (۲۲).

در این تحقیق با توجه به احتمال تشکیل اینکلوژن بادی و در نتیجه عدم فعالیت آنزیم Taq پلیمرز موتاسیون یافته در PCR از فرایند رفلدینگ به منظور نوآرایی آنزیم استفاده شد. پس از بررسی ژل SDS-PAGE باند ضعیفی در ناحیه‌ی ۹۴ کیلودالتون دیده شد و بالعکس در ناحیه‌ی ۶۶-۶۰ کیلودالتون (ناحیه‌ای دور از انتظار) باندهایی قوی و شارپ وجود داشت. باند دیده شده در این ناحیه ما را به سوی قطعه‌ی کلنوی آنزیم Taq پلیمرز با وزن مولکولی ۶۲/۵ کیلودالتون سوق می‌دهد (۲۳).

این احتمال وجود دارد که هنگام جداسازی

References

1. Saiki RK, Gelfand DH, Stoffel S, Scharf SJ, Higuchi R, Horn GT, et al. Primer-directed enzymatic amplification of DNA with a thermostable DNA polymerase. *Science* 1988; 239(4839): 487-91.
2. Innis MA, Myambo KB, Gelfand DH, Brow MA. DNA sequencing with *Thermus aquaticus* DNA polymerase and direct sequencing of polymerase chain reaction-amplified DNA. *Proc Natl Acad Sci U S A* 1988; 85(24): 9436-40.
3. Chien A, Edgar DB, Trela JM. Deoxyribonucleic acid polymerase from the extreme thermophile *Thermus aquaticus*. *J Bacteriol* 1976; 127(3): 1550-7.
4. Suzuki M, Avicola AK, Hood L, Loeb LA. Low fidelity mutants in the O-helix of *Thermus aquaticus* DNA polymerase I. *J Biol Chem* 1997; 272(17): 11228-35.
5. Saiki RK, Scharf S, Faloona F, Mullis KB, Horn GT, Erlich HA, et al. Enzymatic amplification of beta-globin genomic sequences and restriction site analysis for diagnosis of sickle cell anemia. *Science* 1985; 230(4732): 1350-4.
6. Li Y, Kong Y, Korolev S, Waksman G. Crystal structures of the Klenow fragment of *Thermus aquaticus* DNA polymerase I complexed with deoxyribonucleoside triphosphates. *Protein Sci* 1998; 7(5): 1116-23.
7. Li Y, Korolev S, Waksman G. Crystal structures of open and closed forms of binary and ternary complexes of the large fragment of *Thermus aquaticus* DNA polymerase I: structural basis for nucleotide incorporation. *EMBO J* 1998; 17(24): 7514-25.
8. Suzuki M, Yoshida S, Adman ET, Blank A, Loeb LA. *Thermus aquaticus* DNA polymerase I mutants with altered fidelity. Interacting mutations in the O-helix. *J Biol Chem* 2000; 275(42): 32728-35.
9. Sadeghi HM, Rajaei R, Moazen F, Rabbani M, Jafarian-Dehkordi A. Mutating Asn-666 to Glu in the O-helix region of the taq DNA polymerase gene. *Res Pharm Sci* 2010; 5(1): 15-9.
10. Lawyer FC, Stoffel S, Saiki RK, Myambo K, Drummond R, Gelfand DH. Isolation, characterization, and expression in *Escherichia coli* of the DNA polymerase gene from *Thermus aquaticus*. *J Biol Chem* 1989; 264(11): 6427-37.
11. Engelke DR, Krikos A, Bruck ME, Ginsburg D. Purification of *Thermus aquaticus* DNA polymerase expressed in *Escherichia coli*. *Anal Biochem* 1990; 191(2): 396-400.
12. Pluthero FG. Rapid purification of high-activity Taq DNA polymerase. *Nucleic Acids Res* 1993; 21(20): 4850-1.
13. Desai UJ, Pfaffle PK. Single-step purification of

- a thermostable DNA polymerase expressed in *Escherichia coli*. *Biotechniques* 1995; 19(5): 780-2, 784.
14. Grimm E, Arbuthnot P. Rapid purification of recombinant Taq DNA polymerase by freezing and high temperature thawing of bacterial expression cultures. *Nucleic Acids Res* 1995; 23(21): 4518-9.
  15. Dabrowski S, Kur J. Recombinant His-tagged DNA polymerase. II. Cloning and purification of *Thermus aquaticus* recombinant DNA polymerase (Stoffel fragment). *Acta Biochim Pol* 1998; 45(3): 661-7.
  16. Nord K, Gunneriusson E, Uhlen M, Nygren PA. Ligands selected from combinatorial libraries of protein A for use in affinity capture of apolipoprotein A-1M and taq DNA polymerase. *J Biotechnol* 2000; 80(1): 45-54.
  17. Oktem HA, Bayramoglu G, Ozalp VC, Arica MY. Single-step purification of recombinant *Thermus aquaticus* DNA polymerase using DNA-aptamer immobilized novel affinity magnetic beads. *Biotechnol Prog* 2007; 23(1): 146-54.
  18. Sambrook J, Russel DW. *Molecular Cloning: A Laboratory Manual*. 3rd ed. New York, NY: Cold Spring Harbour Laboratory Press; 2001.
  19. López E, Deive FJ, Longo MA, Sanromán MA. Culture Conditions and Investigation of Bioreactor Configurations for Lipase Production by *Rhizopus oryzae*. *Chemical Engineering & Technology* 2010; 33(6): 1023-8.
  20. Bradford MM. A rapid and sensitive method for the quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding. *Anal Biochem* 1976; 72: 248-54.
  21. Hwang HS, Chung HS. Preparation of active recombinant cathepsin K expressed in bacteria as inclusion body. *Protein Expr Purif* 2002; 25(3): 541-6.
  22. Sorensen HP, Mortensen KK. Advanced genetic strategies for recombinant protein expression in *Escherichia coli*. *J Biotechnol* 2005; 115(2): 113-28.
  23. Datta K, LiCata VJ. Salt dependence of DNA binding by *Thermus aquaticus* and *Escherichia coli* DNA polymerases. *J Biol Chem* 2003; 278(8): 5694-701.
  24. Georgiou G, Valax P. Isolating inclusion bodies from bacteria. *Methods Enzymol* 1999; 309: 48-58.

Optimization of the Production and Purification of Taq Polymerase Enzyme Containing N666E Mutation in its O-Helix Region

Hamid Mirmohammad Sadeghi PhD¹, Mohammed Rabbani PhD², Samaneh Assarzadeh³,
Fateme Moazen MSc⁴

Abstract

Background: The aim of this project was to isolate and purify the highly active recombinant Taq DNA polymerase from the strain of *Escherichia coli* BL21. This enzyme, with a molecular weight of about 94 kDa, is widely used in polymerase chain reaction (PCR). In PCR, the activity and fidelity of Taq polymerase can significantly influence the results. One of the active regions of Taq polymerase has been suggested to be the O-helix region. In previous studies, an expression vector containing mutated Asn 666 Glu Taq polymerase gene was designed. In order to investigate the effects of this mutation on the function of the enzyme, Taq polymerase needs to be purified first.

Methods: In this study, after transformation of competent cells, enzyme expression was induced by isopropyl β D thiogalactopyranoside (IPTG) method. Modified Desai protocol with DNase and RNase, nickel-nitrilotriacetic acid (Ni-NTA) resin, trichloroacetic acid (TCA), and refolding protocols were subsequently used for purification of this enzyme. These protocols were finally compared.

Findings: Using Desai protocol resulted in the production of a sharp band in the expected region (94 kDa) and several other visible bands. After further modification of Desai protocol, only the desirable band was observed. In protocols using TCA and Ni-NTA resin, the expected bands were weak. Refolding protocol caused a band in an undesirable region (66 kDa).

Conclusion: From the different purification techniques that were used in this study, the modified method of Desai containing RNase and DNase worked best. Addition of TCA can precipitate proteins that had not been affected by heat. Using Ni-NTA resin resulted in elimination of unwanted bands. However, the amount of Taq polymerase was also decreased. The extra band that was observed in refolding protocol was probably due to the presence of proteases that were isolated with inclusion body and could digest Taq polymerase.

Keywords: Taq polymerase recombinant, Purification, Desai protocol, O-helix mutation.

* This paper is derived from a PharmD thesis No. 389304 in Isfahan University of Medical Sciences.

¹ Professor, Department of Pharmaceutical Biotechnology, School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

² Professor, Department of Pharmacology, School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

³ PharmD Candidate, School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences And Student Research Committee, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

⁴ Department of Pharmaceutical Biotechnology, School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Corresponding Author: Hamid Mirmohammad Sadeghi PhD, Email: h_sadeghi@pharm.mui.ac.ir